

בס"ד. ש"ב בהר"ב חוקותי, מבה"ח סיון ה'תשמ"ג. בלתי מוגה

אם בחוקותי תלכו גוי ונתתי גשמיכם בעתם גוי, וידוע הדיוק בזה, מהו ענין אם בחוקותי תלכו, דלכאורה הרי ענין חוקותי, חוקים, הוא כמארו"ל חוקה חקקתי גזירה גזרתי ואין לך רשות להרהר אחריי, דהיינו שהו"ע החוקה במעשה בפועל שאינו שייך להרהור והבנה כו', וא"כ איך אמר בזה תלכו, המורה על ענין ההליכה והעלי' ממדריגה למדריגה, והרי בענין המעשה, קיום החוקים עצמם, אין שייך לכאורה ענין העלי' כלל. וכידוע הדוגמא לזה, דכל ישראל, ממשה רבינו ועד הפשוט שבפשוטים שבסוף כל הדורות כולם מניחים אותם תפילין בדי' בתים ופרשיות כו'. ומה שבמצוות ישנם חילוקי מדריגות, הרי זה רק בכונת המצוות, שבה שייך חילוקי מדריגות, ובמילא גם עלי' ממדריגה למדריגה. אבל בעצם מעשה המצוה לכאורה המעשה הוא תמיד בשוה. וא"כ צריך להבין מהו ענין ההליכה בחוקים. גם צריך להבין, דהנה ידוע שכללות המצוות נחלקים לכמה סוגים, חוקים ומצוות ועדות ומשפטים, וכמו שממשיך בפסוק זה עצמו ואת מצוותי תשמרו. וא"כ מהו שתלה כאן כללות התורה והשכר בענין החוקים דוקא, ועד שמ"ש אח"כ ואת מצוותי תשמרו הוא רק תוצאה מענין החוקים (בחוקותי תלכו), וכמובן מתורת כהנים (הובא בפרש"י עה"ת) דמ"ש בחוקותי תלכו היינו שתהיו עמלים בתורה ומ"ש ואת מצוותי תשמרו היינו שהעמל בתורה צריך להיות ע"מ לשמור ולקיים, דמה מובן, שהעיקר כאן הוא ענין בחוקותי תלכו, וענין את מצוותי תשמרו הוא רק תוצאה כו'. וצריך להבין הענין בזה. גם צריך להבין בכללות המשך הפרשה, אם בחוקותי תלכו גוי ונתתי גשמיכם בעתם גוי, שפרשה זו מדברת בענין השכר על המצוות, ובפרטיות יותר, שכר גשמי על המצוות. ולכאורה דבר זה דורש ביאור, למה תולה קיום המצוות בנתינת שכר. והנה, לכאורה ה"א אפשר לומר שהשכר הוא בדרך סיבה ומסובב, שבא כתוצאה טבעית מן המצוות, ולא בדרך סגולה, דכאשר בחוקותי תלכו אז יהי' בדרך ממילא ונתתי גשמיכם בעתם גוי, אבל א"א לומר כן שהרי נאמר ונתתי גשמיכם גוי, שמזה משמע שתהי' פעולה מיוחדת לנתינת שכר, בדרך סגולה. וביותר אינו מובן, מה שהיעודים על קיום המצוות הם יעודים גשמיים דוקא.

ונקודת הביאור בכ"ז הוא, דמ"ש כאן לשון בחוקותי, אינו (רק) מענין חוקה, אלא (גם) מלשון חקיקה. דהנה מצינו בתורה ונתינתה לישראל כמה וכמה דרגות, תורה שבכתב ותורה שבע"פ ועשרת הדברות החקוקים בלוחות. דאף שכל התורה כולה ניתנה מסיני, גם התורה שבכתב וגם התורה שבע"פ הכוללת כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, מ"מ אין זה דומה לענין התורה החקוקה בלוחות, ועיקר ענין החקיקה הוא (כמבואר במ"א) בלוחות ראשונות דוקא. וההפרש ביניהם הוא, דבתשבע"פ הנה האדם המדבר והתורה שהוא מדבר הם ב' דברים נפרדים. ואפילו בספר תורה שבכתב, הנכתב ע"י סופר בדיו גשמי על קלף גשמי, דאז האותיות והספר תורה נעשים דבר אחד, מ"מ, הרי ה"א זמן לפני זה שהאותיות והספר היו נפרדים זה מזה, ונתחברו רק במעשה ידי אדם. ולכן אפשר שגם אח"כ תהי' מציאות של הפרדת האותיות מן הספר. אמנם באותיות החקוקים בלוחות, הנה הגם שלפני"ז היו האותיות והלוחות ב' דברים נפרדים, מ"מ ע"י החקיקה נעשים לדבר אחד ממש שאי אפשר להפריד ביניהם.

ש"ס בהו"ב, מבה"ח סיון

וביאור הענין בעבודת האדם, הנה יש פעמים שהתאחדות האדם עם התורה שלומד ועם המצוות שמקיים היא בדרך שהם שני דברים המתחברים. ולכן, הנה מצד ענין הבחירה (נתתי לפניך את החיים גוי' והפכו) אפשר שתהי' מציאות של הפרדה ביניהם. ויש עבודה נעלית יותר, שהאדם עובד עבודתו כמו באותיות החקיקה, שהתאחדותו עם התורה והמצוות היא באופן שנעשים לדבר אחד ממש ואי אפשר להפריד ביניהם כלל.

ובזה יובן ג"כ מה שארז"ל (בענין החוקים), חוקה חקתי גזירה גזרתי אין לך רשות להרהר אחריי, דיש לומר הכוונה בזה, דמכיון שחוקה היא ההתאחדות בעצם הנפש באופן של חקיקה, הרי אין זה שייך כלל להרהור ומחשבה, אין לך רשות להרהר אחריי, וכ"ש שההתקשרות ע"י החוקים היא למעלה יותר מכח הדיבור או כח המעשה, כי זוהי התקשרות פנימית ועצמית שבעצם הנפש שלמעלה מכל גילויי הנפש.

וזתו אם בחוקותי גוי', דקאי על כל התורה ומצוותי, ולא רק בלוחות החקוקים. כי האדם צריך לעבוד עבודתו גם בכל התורה והמצוות שתהי' באופן של חוקה מלשון חקיקה, היינו שיהי' בהתאחדות גמורה עם התורה והמצוות, עד שאי אפשר להפריד ביניהם.

וזתו אם בחוקותי תלכו גוי', דמכיון שהאדם בעבודתו מתאחד עם התורה ומצוותי ועם נותן התורה ומצוה המצוות, לפיכך דוקא אז אפשר שעבודתו תהי' באופן של עלי' והליכה, כי הקב"ה הוא א"ס, ולכן תמיד אפשר לעלות מעלה מעלה ביותר. דאף שכבר בעמדו במדריגתו הראשונה הרי הוא בתכלית ההתאחדות עם הקב"ה לפי ערך דרגתו זו, מ"מ, מכיון שהקב"ה הוא א"ס, יכול לעלות מעלה מעלה. ויש לומר שהוא ע"ד המבואר במ"א, דכאשר האדם עובד את הקב"ה בכל מאדך, שהוא מאד שלך, מאד לפי ערכו ומדריגתו, הרי אז הוא קשור עם המאד האמיתי דלמעלה. דבזה יש ב' ענינים, א' שגם המאד שלו יש בו מן המאד האמיתי, ב' דכיון שהמאד שלו קשור עם המאד האמיתי, מובן מזה, שסו"ס ביכולתו להגיע אל המאד האמיתי, ולכן אין הוא צריך לעמוד במדריגתו, אלא לעלות מעלה מעלה אל המאד האמיתי.

והנה כיצד יבוא האדם למדריגה זו להיות מתאחד בתכלית ההתאחדות עם הקב"ה, הנה זה בא כאשר הוא נמצא במקום ודרגה כזו שבה הקב"ה נמצא. דענין זה הוא בעולם הזה התחתון דוקא, שנתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים, ומכיון שנתאוה שהדירה תהי' בתחתונים דוקא, הרי במקום שרצונו של אדם העליון שם הוא נמצא, דעצמותו ומהותו ית' נמצא למטה דוקא, דהשמים ושמי השמים לא יכלכלוך, ודירתו ית' היא בתחתונים דוקא, ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם.

ובזה יובן מה שנאמר ונתתי גשמיכם גוי', ונתתי דוקא, להורות שהנתינת שכר היא מעצמותו ית', והיעודים הם יעודים גשמיים דוקא, דמכיון שאופן מציאותו ית' בעולם הזה הוא כמו בדירה, הרי כשם שבדירת האדם נמצא בה האדם עם כל עניניו, כך גם הקב"ה נמצא בעוה"ז בכל עניניו, גם בענין שכר המצוות. ובשכר גופא אינו שכר רוחני, אלא שנמשך בדברים גשמיים, כמו ברשביי שע"י אמירת התורה שלו ירדו גשמים גשמיים.

וזתו ג"כ מה שמסיים בפרשה זו, ואולך אתכם קוממיות, שהיא קומה אחת הכוללת ב' קומות, ובתיבה אחת, קוממיות, שזה קאי על עצמותו ומהותו ית', כמבואר במ"א. והו"ע מ"ש יחינו מיומיים ביום השלישי יקימנו ונחי' לפניו, דענין

בלתי מוגה

ש"ס בהו"ב, מבה"ח סיון

יום השלישי הבא אחרי יומיים, ענין המחבר בחיי יומיים, הוא עצמותו ומהותו ית', ונחיי לפניו ממש.

וענין זה קשור גם עם חודש סיון, בחודש השלישי גוי ביום הזה באו מדבר סיני ויחן שם ישראל נגד ההר, כאיש אחד בלב אחד, דכשם שעיי ענין כאיש אחד בלב אחד לפני מ"ת הגיע להגילוי דחודש השלישי, בחיי שלישי, שזה הי גילוי מ"ת דנגלה דתורה, עדיז יהי לעייל, שנזכה לגילוי בחיי ביום השלישי יקימנו ונחיי לפניו, גילוי פנימיות התורה מפיו של משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

